

Proekt: Razvoj na sigurni i funkcionalni policiski sistemi, zasiluvawe na borbata protiv glavnite kriminalni aktivnosti i sorabotka pomeju policijata
Fokus: Zajaknuvawe na kapacitetite na policijata
za borba protiv organiziraniot kriminal vo Jugoisto~na Evropa

MODUL 1/ CEL 1.5: MO@NOSTI ZA SORABOTKA I ZGOLEMUVAWE NA EFIKASNOSTA PO PRA[AWATA NA KRIMINAL POMEU ZEMJITE NA JUGOISTO^NA EVROPA

Rezultat 1.5	Sozdavawe mo`nosti za sorabotka po pra{awata na kriminalot pomeju zemjite na Jugoisto~na Evropa
Podra~je na proektot	Jugoisto~na Evropa: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Srbija i Crna Gora ¹ , "porane {na jugoslovenska Republika Makedonija"
Buxet 1.5	EURO 237.483
Finansira	Evropska Komisija KARDS Programa - Sovet na Evropa
Implementacija	Sovet na Evropa (Oddelenie za Problemi na Kriminalot /DGI - Pravni raboti)
Traewe	30 meseci (mart 2004 - avgust 2006)

POZADINA I OPRAVDANOST

Zemjite na jugoisto~na Evropa napravija zna~aen napredok vo prethodnite nekolku godini vo pristapuvaweto kon evropskite i ostanati meunarodni instrumenti vo vrska so pra{awata na kriminalot, a osobeno vo vrska so pra{awata koi se odnesuvaat na organiziraniot kriminal, korupcijata, i pereweto pari. Pored toa, postojat golem broj na bilateralni dogovori pomeju zemjite.

Me|utoa, sorabotkata pomeju niv i zemjite ~lenki na EU ostanuva bavna i nesigurna i so samoto toa i neefikasna. Pri~inite za toa, meju drugoto vklu~uvaat:

- Nedostatok na doverba vo partnerskite organi na vlasta vo drugite zemji.
- Pregolem broj na izvr{iteli koi se vklu~eni vo izdavaweto i izvr{uvaweto na postapkite za sorabotka
- Procedurite, barawata i detalite na relevantnite organi na vlasta na zemjite ne se poznati, {to zna~i informaciite od barawata za sorabotka se nekompletni, barawata se vra}ani ili nikoga{ ne pristignuvaat do svojata krajna destinacija.
- Barawata za pravna pomo{ ne se smetaat za prioritetni od strana na odgovornite organi na vlasta.
- Kapacitetite za preveduvawe na potrebnite dokumenti se ograni~eni. Vo nekolku zemji instituciite za vzaemna pravna pomo{ nemaat dovolno sredstva za vr{ewe prevodi. Toa {to mo`e da deluva kako pomal tehni~ki problem, vsu{nost e goleme pre~ka koja spre~uva efikasna sorabotka.
- Ministerstvoto za Pravda i Kancelarijata na Javniot Obvinitel se natprevaruvaat za toj bi bil glavniot kanal za vzaemna pravna pomo{. Pored toa, vo neкои zemji ovie centralni institucii posakuvaat da ja kontroliraat vlasta na regionalno i lokalno nivo i pritoa ja popre~uvaat direktnata sorabotka so nivnite partneri od stranstvo.

¹ Podra~jeto na proektot isto taka go vklu~uva Kosovo (Srbija i Crna Gora) koe momentalno se nao|a pod pokrovitelstvo na privremenata administracija na UNMIK vo soobraznost so Rezolucijata 1244 na Sovetot za Bezbednost na Obedinetite Nacii (1999)

- Iako mnogo meunarodni i bilateralni spogodbi se potpi{ani od strana na zemjite vo regionot, organite na vlasta koi se vku~eni i na koi im e potrebna meunarodna sorabotka ne se sekoga{ obu~eni za primena na ovie spogodbi.
- Mo`nostite koi proizleguvaat od konvenciite koi se sila ne se koristat vo dovolna mera (^len 15 od Evropskata Konvencija za vzaemna pomo{ po pra{awata na kriminalot).
- Meunarodnite i bilateralni spogodbi i nacionalite propisi ne pru`aat mnogu mo`nosti i direktni na~ini za vzaemna pravna pomo{. Toa istovremeno sozdava nesigurnost okolu toa {to e mo`no, a {to e zakonsko. Poradi toa ~esto se koristi klasi~en kanal preku Ministerstvoto za Pravda.
- Specifi~en problem okolu sorabotkata se odnesuva na Kosovo, bidej{i dr`avite nemaat spogodbi za sorabotka so UNMIK.

Vo tekot na Forumot EU-Zapaden Balkan (noemvri 2003), dogovreno e sudskata sorabotka da odigra zna~ajna uloga vo op{tata ramka na odnosi pomeju EU i Zapadniot Balkan. Kako bi se nadminale gorenavedenite problemi, dr`avite na jugoisto~na Evropa se vku~ija vo procesot na sudsko vmre`uvawe preku vospostavuvawe to~ki za kontakt, priprema na prira~nici za sorabotka i redovni sastanoci na koi }e se izlo`at specifi~nite problemi za sorabotka. Ovoj proces }e treba i ponatamu da se zajakne i pro{iri.

Dr`avite osobeno bi trebalo da se podr`at vo ratifikacijata i {to pove}e potpolna implementacija na Vtoriot dopolnet protokol na evropskata konvencija za vzaemna pomo{ po pra{awata na kriminalot (ETS 182), koj e otvoren za potpi{uvawe vo noemvri 2001. Namerata na ovoj protokol e da se podobri sposobnosta na dr`avite da reagiraat na grani~niot kriminal, pro{iruvaj{i go opsegot na situaciite vo koi mo`e da se pobara vzaemna pomo{ i da se ovozmo`i pru`aweto pomo{ da bide polesno, pobrzo i fleksibilno. Toa meju drugoto obezbeduva mnogu poefikasni kanali za komunikacija, spontana razmena na informacii, telefonski sosluchawa i video konferencii, grani~ni nabquduvawa, kontrolirawe na isporakite, tajni istragi, zaedni~ki timovi za istrafa, za{tita na svedoci i privremeni merki.

Ratifikacijata na ovaa spogodba }e gi dobl{i zemjite na jugoisto~na Evropa poblizu do standardite na Evropskata Unija, ali nejzinata prakti~na primena isto taka }e povle~e so seba zna~ajni predizvici. Na zemjite od regionot so samoto toa }e im bidat potrebni zakonodavni soveti i opse`na obuka kako bi mo`elo vo potpolnost da se iskoristat ovie mo`nosti.

REZULTAT 1.5: CELI, AKTIVNOSTI I O^EKUVANI REZULTATI

Specifi~niot cel na Rezultatot 1.5 e da se zasilat kapacitetite za sorabotka po pra{awata na kriminalot vo zemjite na jugoisto~na Evropa, osobeno preku podr`uvaawe na naporite na samite dr`avi da go ratifikuvaat i implementiraat Vtoriot dopolnet protokol na evropskata konvencija za vzaemna pomo{ po pra{awata na kriminalot (ETS 182) preku:

- Razvojna strategija za ratifikacija i implementacija na ETS 182.
- Sostavuvawe i testirawe na materijalite za obuka vo oblata na sorabotkata po pra{awata na kriminalot.

Aktivnostite na Rezultatot 1.5 treba da se nabquduvaat vo ramkite na Modulot 1, ~ija cel e razvivaweto na strategija protiv ekonomskiot i organiziran kriminal vo jugoisto~na Evropa zasnovano na iskustvata na Evropskata Unija i evropskite standardi i praksa i na obezbeduvawe na instituciite so potrebnite neophodni sredstva za implementacija na strategijata. Negovite rezultati }e sozdatat integralen del i }e bidat pretvoreni vo aktivnosti koi se odnesuvaat na razvojt na regionalna strategija protiv ekonomskiot i organiziran kriminal vo jugoisto~na Evropa koi se zasnovani na iskustvata na Evropskata Unija i evropskite standardi i praksa

AKTIVNOST RAZVIVAWE STRATEGIJA ZA RATIFIKACIJA I VISTINSKA PRIMENA NA 2-OT DOPOLNET PROTOKOL NA EVROPSKATA KONVENCIIA ZA VZAE MNA PRAVNA POMO[PO PRA[AWATA NA KRIMINALOT (ETS 182)

1.5.1.1	Regionalen seminar za mo`nostite koi gi pru`a 2-ot dopolnet protocol na evropskata konvencija za vzaemna pravna pomo{ po pra{awata na kriminalot (ETS 182)	Datumi 2-3.09. 2004

1.5.1.2	Eksperti so prestop na kratok period koi }e im pomagat na dr`avite da izvr{at procena na propustite i mo`nostite vo zakonodavstvoto i institucionalnite kapaciteti.	03.09.2004- 15.02.2005 (in house)
1.5.1.3	Regionalen seminar za razrabotka na planovite za implementacija za sekoja zemja	24-25.02.2005
1.5.1.4	Pomo{ od strana na eksperti pri izrabotkata na planot za zakonskite amandmani.	01.03.2005- 20.12.2005

AKTIVNOST SOSTAVUVAVE, TESTIRAVE I STAVAVE NA POTREBNITE MATERIJALI DOSTAPNI ZA PONATAMOJNA OBUKA

1.5.2		Datumi
1.5.2.1	Regionalen seminar za procena na potrebnata obuka.	13 – 14. 06.2005
1.5.2.2	Eksperti so prestop na kratok period koi }e pomagat vo sostavuvaweto materijali za obuka i nasoki za me unarodna sorabotka	14.06.2005- 30.10.2005
1.5.2.3	Regionalna rabotilnica za finalizirawe na materijalite i konceptite za obuka.	15-16.11.2005
1.5.2.4	Obuka na nivo na sekoja zemja vodena od lokalni treneri so podr{ka na eksperti kako bi se testiral i unapredil materijalot za obuka.	01.12.2005-01.04.2006
1.5.2.5	Izrabotka na materijali za obuka na lokalnite jazici	April- avgust 2006

Do krajot na proektot:

- strategijata za ratifikacija i implementacija na ETS 182 }e bide razrabotena,
- za sekoja oblast pokriena so proektot }e bide izrabotena iscrpna analiza na tekovnoto zakonodavstvo kako i na institucionalite kapaciteti i propusti, preporaki za ponatamo{en razvoj na zakonodavstvoto; i institucionalnata izrabotka na kapacitetite }e bide zavr{ena,
- }e bide obezbedena podr{ka od eksperti za izrabotka na plan za zakonodavstvoto koe treba da se implementira vo soglasnost so ETS 182,
- }e bidat identifikuvani potrebite za obuka vo ovaa oblast i na osnova na toa }e se sostavi i testira materijalot za obuka.
- }e bidat izvr{eni obuki vo sekoja od oblastite pokrieni so proektot.

U^ESNICI

Od sekoja oblast pokriena so proektot, golem broj relevantni prestvanici od centralnite vlasti, pravosudnite organi, i organite odgovorni za me|unarodnata sorabotka po pra{awata na kriminalnot, i instituciite za obuka.

Ekspertite od dr`avite ~lenki na Sovetot na Evropa so obemni poznavawa od oblastite po pra{awata na kriminalot, osobeno so konkretno iskustvo okolu implementacijata na ETS 182 vo svojata zemja; prakti~ari so relevantno rabotno iskustvo vo oblastite pokrieni so ETS 182 (komunikacija preku video i telefonski konferencii, pograni~no nabquduvawe, kontrolirawe isporaki, tajni istragi, zaedni~ki timovi za istraga, za{tita na svedoci, itn) i treneri.

ZA SITE DOPOLNITELNI INFORMACII, VE MOLIME DA NE KONTAKTIRATE:

Department of Crime Problems, Technical Co-operation Section, Directorate General I – Legal Affairs, Council of Europe, 67075 Strasbourg CEDEX, France

Oddelenie za Problemite na Kriminalot, Odsek za Stru~na Sorabotka, Op{ta Direkcija I - Pravni Raboti, Sovet na Evropa, 67075 Strazburg CEDEKS, Francija

☎ + 33-3-9021-4260, **Faks :** + 33-3-8841-2052,

✉: livia.stoica@coe.int